Revista apare o dată la două luni. Următorul număr va apărea în februarie.
Foto: Petar Petkovski
Anul II, Nr. 6, 2017

topLitera

REVISTĂ LITERARĂ

Poezie

DE CRĂCIUN

Zilele s-au primenit pentru sărbătoare,
iar Magii rostesc ,,Steaua sus răsare'',
vestea minunată-nconjoară Pământul,
ca omenirea să-l ştie pe Isus, pruncul.
Ziua când preacurata, Fecioara Maria,
a născut într-o iesle lângă oi, pe Mesia,
îngerii au coborât văzând atâta lumină
şi lângă Sfântul prunc Isus, se-nchină.
De Crăciun s-a născut fiul- Dumnezeu,
ce-a arătat lumii puterea iubirii, la greu,
e sărbătoarea ce uneşte creştinătatea,
căci în cuvântul Domnului e dreptatea.
Este Crăciunul şi pe la ferestre răsună
Colindul... cântec după datină străbună,
,,O ce veste minunată'' voi simţi mereu,
de Crăciun, la fereastra sufletului meu!

Maria-Ileana Tănase

URARE

Ninge, ninge, iarăși ninge
Și e frig de parcă frige
Cad fulgii mai mari, mai mici
Și pe gheață uite-un pici!
Nea Omăt și Moș Crăciun
Ați plecat din nou la drum…
Noi din nou vă așteptăm
Și la Domnu ne rugăm
Să aveți un an mai bun
Iar când … iarăși de Crăciun
S-aveți tolbele iar pline
Îndesate cât mai bine
Cu dorințe de copii
La bunici cu bucurii
De la Bucur din Obor
Pentru anul viitor…
Iar de Dumnezeu cel Sfânt
Va da roadă pe pământ
Să ne-aduceți sănătate
Nu, de-aia zice lumea, poate
Că-i mai bună decât toate…
De, să fie chiar așa
Noi mereu ne vom ruga
Că la anul care vine
Să fim toți, aici, cu bine
Și mai mulți, nu mai puțini
Că-i datină din bătrâni
De la moșii noșt'i strămoși
Cu cei mici și cei gheboși.

Înv. Gheorghiță Colceriu

CRĂCIUNUL ÎN ANUL 2000

Privesc spre culmea dealului împădurită,
Superb, ornată şi tivită,
Cum străluceşte în diamante
Când luna în zenit luminează în dulcea
noapte.

Cu nostalgie, ne amintim,
Copilăria, drum divin,
Când, printre fulgi de nea în firidă,
Sosea cărunt "Moş Tindă"!

De era ger, ori cădeau fulgi
El te privea frumos cum fugi
Să întâmpini „Seara De Ajun!"
Şi tu să aştepţi pe bunul „Moş Crăciun"!

Sosea bietul printre nămeţi,
Înveselind harnici drumeţi,
Cu exemplul lui, plăcut, frumos,
Să ştim, că s-a născut „Hristos"!

Era bătrăn, gărbov, cu barba albă,
Ce ne aducea în săniuţa-i dalbă,
Căluţi, păpuşi, turte, jucării
Da, date în schimbul recitării unei poezii.

Toţi îl priveam cum urcă, încet, alene,
Chiar dacă ne veneau şi lacrimi în gene,
Să scoată repede din desăguţă,
Ghetuţe noi şi-o cămăşuţă

Ne mulţumeam cu un dar mic, tot anul
Văzându-l că este gârbov sărmanul
Ne dă câte o turtă dulce cu oglindă
Pe care apoi o agăţam de un cui în grindă.

Da, Dânsu ştia că am fost mereu cuminţi şi
buni,
Că ştim sara să zicem rugăciuni,
Primeam aşa încă un îngeraş ori un căluţ,
Un măr dulceag, ori un covrig călduţ

Cât de sărac era bordeiul,
Se respecta în el obiceiul,
Se colinda frumos, până-n zori,
„Cu Leru-i Ler" şi „Dalbe flori"!

Strămoşii noştrii „Daci-Romani"!
Ne-au învăţat că, ani de ani
„Crăciunul"! să îl sărbătorim
„Şi noi, mândri urmaşi ai lor să fim"!

Gabriela Lupu

Ilustrație: Viorica Macarie

EA A PLECAT

Tu nu ai înțeles nimic
Din cel mai frumos sentiment
- IUBIREA

Frumosu-ți chip te-a înșelat
Crezând în veșnicia lui
- CE PĂCAT

Ai triumfat în viață
Prin cuceriri prea multe
- ȘI-ACUM

Un singur suflet ți-a rămas
Ce-ți păstrează chipul neîntinat
- CA ALTĂDAT'

Dar tu, neînțelegând nimic
Te-ai rătăcit pe-al vieții drum
- CE CIUDAT

Frumosul chip ți-a-mbătrânit
Degeaba cauți ce-ai iubit
- EA A PLECAT

Lukreczia Niță

DESCOMPUNERE

Nu mai vii prin întuneric
Să-mi mângâi cavoul...
Trupul meu descompus
Te-a așteptat.
Cu fiecare secundă
Se dezintegra mai tare
În lipsa ta.

Nu mai vii printre morminte
Să-mi cânți lângă cruce...
Timpul nu se mai îndură
Și-mi mănâncă trupul.
Cu fiecare minut
Îl distruge și mai tare
Când nu ești aici.

Te-am așteptat în cimitir
Însă tu nu mai vii
Să-mi alini oasele fisurate,
Să rogi țărâna
Să nu mă-nghită,
Să-i declari cadavrului
Că încă îl iubești.

Alexandra Dobandi

DE LA IESLE LA CALVAR

Când ne-amintim de iesle
Cu mii de ani în urmă
Și cum s-a dat de veste
Păstorilor de turmă,
Ne-a pare- n față -o cruce
Pe care tu-ai murit
Stropită cu-al tau sânge
Căci lumea ai iubit.
Născut un prunc în sărăcie,
Deși erai un împărat!
Asa a fost, în carte scrie
Și umilința -ai îndurat.
Dar, nu atunci ți-a fost greu
Ci, când pe cruce ai strigat,
Iar bicele loveau din greu
Dar, tu părinte m-ai iertat.
Puteai, să vii într-un palat
Nu-n grajdiul cu miros de oi,
Și totuși, îngerii au cântat.
Si-acuma iți cântăm și noi.
Apoi ai fost pus în mormânt
Dar moartea tu ai biruit,
Și-n cer, și - aicea pe pământ
Că REGE - ai fost și ești mărit.
Lăsat-ai cerul, pentr-un staul
Să pătrunzi în lumea noastră
Ți-a fost greu, iubit tezaur,
În a inimii fereastră,
Mult mai grea a fost jertfirea
Când tu însăți erai viața
Dar așa ți-a fost menirea,
Ca noi să ieșim din ceață.
Irod, când a ucis copiii
S-a-ngrozit lumea de frică
Dar tu ai vrut să-i apropii
Să le dai viața-ntr-o clipă.
Insă Ioan, topit la cruce,
De o dragoste curată
Chiar și la mormânt se duce
Căci el te iubea ca pe un tată.
Astăzi, la magi când cugetăm,
Și la darurile duse
Parcă tot mai pregetăm
Adeseori te uităm, ISUSE
Bătut-au cale lungă
S-ajungă să te vadă
Pe noi neputinți ne alungă
Și de creștini nu dăm dovadă.
Tot cei mai scump ei ți-au adus
Căci te vedeau ca pe un REGE
Dar noi, ce ți-am dat ISUS?
Și ce am știut a culege?
Ne-ai așteptat în inchisoare
Și la bolnavi, așteptși să-i cercetăm
Dar, parcă nepăsarea-i mare
Și mai nimica de la noi nu dăm.
Dar azi, ajută-ne, o, tată
Să-mpletim așteptarea divină
Cu post si-o rugă strigată.
Să nu ne-amintim doar la Crăciun
Și la Paști c-a inviat
Că s-a născut și este bun
Ci, să-l avem mereu ca Împărat.
În fiecare zi și ceas.
Să împletim ruga cu fapte
Atât e tot ce ne-a rămas
Brodând calea-i cu nestemate.
Corabia -i gata, doar
Să urcam în ea
Candela –i plină,
Fecioara înțeleaptă!
Trezește-te mireasă! nu mai suspina
Începe sărbătoarea!
Mirele te-așteaptă!

Geta Lupoiu

TÂNĂRUL REGE

obosiră de atâta așteptare
și deja vociferau
„încă puțin să-i mai împingem suferința
și al nostru va fi
și sigur
se simte singur”
dar el era un prinț
stătea tăcut pe coridor
căuta acea clipă
să fie singur
să verse ca-n copilărie
o lacrimă
peste înghețată.
și s-o observe
cum se topește
acel punct minuscul
acel punct terminus
când se opreau toate
ca niște statui față-n față cu nimicul
dar nici acum, mon dieu
nu putea
totul se repeta la fel ca-n copilărie
în jur
ușile se tot închideau și se deschideau
intrau valeții
curgea lumina
și invadau formele
semănau cu o limbă
aveau voci care proclamau neliniștea
toate nu încercau altceva
decât să-și impună părerea
cum trebuie
să cucerească
să ordone
să pălmuiască
când dădeau cu ochii de el
se târau pe jos ca șarpele
și începeau să-i povestească
de vremurile de demult
de o coroană
când le privea ele deveneau mai în-
crezătoare
pâș pâș
în urma lor cioclii
erau rumeni în obraji și tot strângeau în
mâini
laptele lui picurat din înghețată
se uita la draperiile grele
poate dacă s-ar putea ascunde după ele
dar cu ochii lui pătrundea
dincolo de ele
încăperile toate i se înfățișau transparente
claustrale
acum că i-au observat atenția
veneau înfocate spre el
să-l împingă de pe jilț
și cum veneau
le dispăreau colțurile
le apăreau mâini
gata-gata să-l sufoce
dar el se apleca către ele
supraveghindu-și înghețata sa dulce
despre care nimeni nu-și mai amintea acum
nimic
ar fi vrut să le amintească
i-a dat prin gând să scuipe
să le vadă cum s-or prinde unele de altele
lipicioase
nerăbdătoare
orbite de coroană și sceptru
fascinate
ele dădeau de el ca de un zid
se loveau cu capul
ca pe urmă să se disipeze
ca un fum
dincolo
unde stătea
el era
paravanul zilei de mâine

Macrina Lazăr

LA RĂSCRUCE DE DRUM

Târziu de noiembrie la răscruce de drum
Cu fuioare de vânt ce se zbat hămesite,
Năluci despletite cu zâmbetul strâmb
Ce se pierd șuierând pe cărări părăsite!

Ghizduri știrbite cu ciulini împrejur,
Izvorul secat în arșița verii,
Părăsită-o fântână își leagănă tâmp
Cumpăna schilodită sub cerul serii!

La răscrucea de drum cu vreme haină
Două-anotimpuri își înnoadă veșmântul,
Iar ploaia ce cade mânioasă și rece
Cu ace de gheață rănește pământul...!

Carolina Baldea

DE MOŞ CRĂCIUN

Ninge-n noaptea asta cu amintiri din copilărie,
de atunci au trecut multe ierni, dar emoţia-i vie,
printre fulgii de-argint o umbră se joacă zglobie,
toate-au rămas azi, doar trecut, dor şi nostalgie.

Aud ca prin vis colindătorii, îi simt în toată fiinţa,
gândul face pârtie prin nămeţii din mintea mea,
astăzi toate mă duc în urmă, dar pe-un alt drum,
amintiri ce le păstrez în al sufletului drag album.

De-atâta dor au îmbătrânit ninsorile din gânduri,
iar sub tâmple-am strâns multe ierni neperechi,
va fi un alt Crăciun când vei citi aceste rânduri,
toate-ţi vor aminti de ninsorile din vremuri vechi.

Ninge cu tăceri argintii peste amintirea căruntă,
fără să ştim sigur, când viaţa ne mai împrumută,
dar parcă-a fost ieri ce mi-ai spus în acel Ajun:
- Tu eşti cel mai frumos cadou de Moş Crăciun!

Maria-Ileana Tănase

Fotografie: Carolyn V

CAPTIVITATE

Corpul meu a murit.
Azi a fost ultima clipă
Pentru care aș ucide
Timpul.
Inima mea ce se stinge
Vrea viață.
Incinerat pe rugul morții,
Tânjesc după ce-am lăsat în urmă.
Aștept reînvierea
Trist,
Estimând dureros că nu mai vine.

Alexandra Dobandi

RONDELUL TRECERII ÎN NEFIINȚĂ

Cu greu păşeam spre cimitir
Când toate oasele-mi trosneau.
În capela albă morții ascultau
Cântece funebre la clavir.

Simțeam că cei vii nu voiau
Să vadă că încă respir.
Așa că, păşeam spre cimitir
Când toate oasele-mi trosneau...

În cavou m-am așezat ca în delir
Știind că oamenii nu mă iubeau.
Nepăsători peste mormânt treceau
Fără să lase mortului un trandafir.

Cu greu păşeam spre cimitir...

Alexandra Dobandi

1 DECEMBRIE

- Dedicaţie nepotului Andrei Nicolae -

În ajun de sărbătoare,
Pentru Andrei, este zi mare!
Ziua numelui său sfânt...
Iar pe 1 Decembrie...s-a născut.

În miez de noapte a venit
Şi vedetă a devenit,
A fost şi televizat
...cel mai tânăr românaş...

Pe străzi fanfara cântă tare,
Ies români la defilare,
Căci e ziua României, MARE.

Un român tânăr-vlăstar
Astăzi face 9 ani.
Este mare patriot
Şi-a pus tricolor pe tort
Şi drapelul în balcon.

Doamne, îţi mulţumesc mereu
Este nepoţelul meu:
Frumos, isteţ şi devotat,
Un român adevărat.
În această zi de sărbătoare
Îi doresc să crească mare!
La mulţi ani! Cu bucurie
În frumoasa Românie.

Familiei ce l-a crescut
Doresc multă sănătate
Să îl crească mai departe
Cu educaţie aparte.

România noastră mare
Multă nevoie mai are,
Generaţiile noi
Să o scoată din nevoi.

Românie! Să trăieşti!
Tinerii vlăstari să-i creşti
Fă să le fie mai bine
Să nu mai plece din tine!!!

Maria Galat

FLORI DE GHEAȚĂ

Flori de gheață pe genele toamnei,
Pe umăr a frunzelor sărutare,
Cărări de vânt logodite cu zarea
Eșarfe rebele în depărtare!

În odaia unde focul mocnește,
Buchetele de mireasă-nfloresc,
Pe patul înfășat cu amurgul
Buzele, flori de gheață topesc!

Ale toamnei răstignite săruturi
S-au ofilit printre frunze-n copaci,
In patul cu așternutul fierbinte
Se preschimbă-n petale de maci!

Toamna se trece pe sub geamul odăii,
Focul prin umbre-i la colțuri hoinar,
In trupurile goale și-ngemănate
Primăveri se perindă iarăși și iar...!

Carolina Baldea

NOIEMBRIE

E-un aer ars de vânt
și ploile cad rătăcite,
Simt timpul prin venele mele curgând,
nu știu de ce, nu știu de când...

Miroase a toamnă târzie
și soarele apune de tot,
Mintea mi-e gheață, plutind pe un gând,
nu știu de ce, nu știu de când...
Se sting luminile anului,

Prin pori îi expir amintirea,
Și zilelor cu luna pe cer,
le lipsește nemurirea.
Pare că se evaporă totul,
iar ,,totul" a fost prea puțin;
Ridic o frunză și încet suspin,
Punem punctul final curând,
căci azi e noiembrie,
nu știu de ce, nu știu de când...

Miruna Marcu

BRADUL ÎMPODOBIT DE SFÂNTUL CRĂCIUN

O brad frumos, o brad frumos
Aş vrea să fiu mereu ca tine
Să fiu trufaş şi sănătos
Şi cu multe calităţi creştine!

O, brad frumos, o brad frumos,
Ornarea ta mă învaţă
Căci beteala albă, globuri, jucării
Îmi dau imbold plăcut, de viaţă.

Tu mă ajuţi îndată parcă
Mă bucuri ca atuncia când eram copil
Că, chiar dacă stăteam îngenunchiaţi pe vatra caldă
Mi se dădeau sarcini de îndeplinit, şi le făceam umil.

Să adun gătejele de lângă tăietor,
Să-mi curăţ ghetele frumos să le aşez îndată sub cuptor,
Să fiu cuminte, să scriu, să socotesc,
Şi tăbliţa din straiţă să o scot când acasă, doar sosesc.

Ce minunaţi sunt anii din copilărie,
Chiar dacă îmbrăţişarea părinţilor lipsea,
Era doar bunica, fraţii şi credinţa,
Că „Tata-Bun”! i-a dus la „Dânsu”! fiindcă îi iubea.

Aşa se adună amintirile în ani, chiar de ne sunt umbriţi,
Căci „Crucea”! ne-a fost grea fără iubiţii noştrii părinţi,
Amintirile iubite din copilărie de sărbători iar ne revin
Până, suntem în astă viaţă să o trăim.

Gabriela Lupu

NU NE CUNOAȘTEM... (PARTEA A DOUA)

am vrut să îți scriu de mult... însă timpul mi-a fost răpit... rapid a trecut pe lângă mine fără să mă tragă de mânecă să-mi spună să aștept puțin în stația numită \...Tu...?\. hoțul e rutina de zi cu zi.... acea chestie ce se repetă (sau poate doar în capul nostru) precum vârtejul apei limpede ce ne fascina când eram mici. dar nu-ți fă griji... l-am învins pentru moment... sunt aici ... încerc să îți spun?/ scriu?/ sugerez? că nu ai dispărut o clipa din suflet. ești acolo... mic. mică.
te-am văzut zâmbind... sau era realitatea cealaltă... locul în care apari și dispari cum vrei? aiurea... mi-am pierdut o clipă orientarea și săgețile se învârteau ca înainte de uragan. Lanuri mari și galbene în față te-așteaptă dar rămâi lângă mine... întinzi mânuța să mă atingi... îmi vezi fața calmă cu ochii mari și deloc goi și simt că mi-ai spune ceva. uraganul se mai liniștește...rămâne o singură săgeata ce se învârte-n gol și văd clar ce scrie acum... unde mărețe se-ndreaptă spre mine rapid parcă tăind peisajul cu o perdea albastră... rămâne neclar totul în urma lor și mă lovesc din plin. Parcă te-am ținut de mâna o clipă, dar șocul m-a zdruncinat rău și golul din palmă e cât de real. sunetul și-albastrul puternic mă face să clipesc și să-ntind mâna din reflex. Clipirea-i rapidă... însă nu mai e nimeni acolo, peisaju-i schimbat... telefonu' mi-e în mână c-un deget pe dial...

Iancu Cristoloveanu

Ilustrație: Yudina Anna

NINGE

E prima ninsoare din iarna ce-o să vină
Și-n jur cu toți-s uimiți.
Frigul mă strânge de mână,
Prinzând fulgii ce cad atât de grăbiți.
Lumea în două e împărțită
Și-n grupuri, sfios, povestesc.
Unii se miră de iarna venită,
Alții zăpezi-i zâmbesc.
Gândul mă duce la multe,
Din vara ce-a fost și-a trecut,
Văd marea cu valuri înalte
Și simt al cireșelor gust plăcut.
Dar într-o clipă-mi opresc visul,
Câțiva copii ce aleargă și vor,
Să pună paznici, prin tot orașul,
Oameni de zăpadă, făcuți cu mâna lor.
Casele de lângă mine, strada, pomii,
Acoperite-s de zăpadă.
Într-un ceas, hainele iernii,
Îmbrăcat-au valea toată!
Ceva din mine regretă vara ce-a trecut,
Iar altceva se bucură de ce-o să fie,
Și-ndată colindând eu m-am văzut,
Umplându-mi sufletul de bucurie.
Trecut și viitor!
Două lumi se zbat în mine!
Și tot mai grea-i povara lor,
Și nu știu ce-o fi mâine!
Ce bine ar fi de bătrânețea
Ar fi o iarna care vine,
Apoi să plece iar durerea
Să se ducă și ea de la tine!
Lăsând iarăși primăvara,
Cu-al ei farmec, minunat,
Să-ți încânte inimioara,
Cu șansa ce, din nou, ți-a dat!
Atunci, bătrânețea,
N-ar mai părea atât de grea,
Și-am așteapta-o liniștiți.
Dar, din păr, fulgii de nea,
Nicicând, nu vor mai fi topiți!

Daniel Voica

ÎN\CON<JURAT

te-ai ascuns… e cam mic locul dar te văd. încerci să te pripești în capătul ăla minuscul și să te pierzi în întuneric. forma ciudată în care ești te dă de gol. ești mai lată și poate mai luminată decât partea neagră din tine. *În.con* nu e chiar așa comod precum era atunci când erai la căldura... în forma minunată a inimii mele. încerci încet să îți miști puțin din șolduri sau din umeri însă simți că nu reușești. presiunea mare din "cameră" te pune într-o dificultate mai mare decât ți-ai fi putut imagina. Te simți acum vinovată pentru ceea ce ai pierdut și ai făcut în acea vreme tulbure… trecută chiar și de anotimpurile reci. Nu te mai arzi ca înainte, dar acum privești în jur și nu recunoști nimic, chiar dacă îs multe fețe. în față pe un piedestal se ridică mai sus ca un soare un om ce poate să îți îndrume calea, dar ești sceptică. ca un Jurat te simți ce stă pe scaun și își așteaptă sentința. nu vrei să înțelegi ce se întâmpla acum când cineva în apropierea ta (conștiința?!) îți prezintă gravitatea la ceea ce ai făcut. ești în acel con fixată și nu poți mișca. simți cum îți bate pulsul în vene, flow-ul e mai rapid, acum că momentul în care ai simțit iubirea. te-ai pierdut și îți vine să leșini în timp ce zâmbetul diabolic îți revine pe buze. te schimbi din nou… vezi dublu și nu înțelegi ce se întâmplă, voci tot mai multe încep să îți șușotească în ureche și intensitatea lor crește… și crește…. corpul își cere ce e a lui și te forțează să închizi ochii pentru a se reinițializa….visul dispare și revii în camera ta micuță, în pat, dar sufletul *ÎnConJurat* de amintirile abia trecute vrea să te ademenească în cursa ascunsă a gândului de veac...
„ești Înconjurat amice, n-ai cum să scapi..." - Rațiunea.

Iancu Cristoloveanu

Proză

***

- „Should I kill myself, or have a cup of coffee?”

Trage perdelele de noapte. Îi spune mamei că se culcă. Se bagă în pat sub pătura Dormeo. Ațipește. Orele trec. Își simte buzele amorțite. Strânse una de alta printr-o membrană albă. Se ridică în capul oaselor. Deschide balconul. Vrea să se arunce. Nu, nu, nu, nu vrea. Mama o va certa. Trebuie să fie fetiță cuminte. Nu, nu, nu, nu trebuie. Psihologul a zis că nimic nu trebuie. Da, da, da. Revine. Vrea să sară. Pune mâna pe clanță. Vai, ce unghii murdare are. Cum de doar acum le vede? Nu, nu, nu e voie. Se supără mama. Trebuie să și le taie. Ahhh, nu! Ce sărăcie...?! Nimic nu trebuie cu necesitate. Revine. Vrea să sară. Iese pe balcon. Vede un gândac mort, întors pe spate. Ce scârbos. Ei îi e frică de gândaci. Totuși, trebuie să sară. Trebuie cu necesitate să sară. Se apleacă. Mama deja a sărit. Biata... Măcar așa nu se mai supără.

Acum nu mai vrea să sară. Nu vrea să semene cu mama. Ce păcat. Chiar ar fi sărit.

Acum trebuie să își bea cafeaua.

Maria Bucșea

NU E UȘOR SA FII LENEȘ

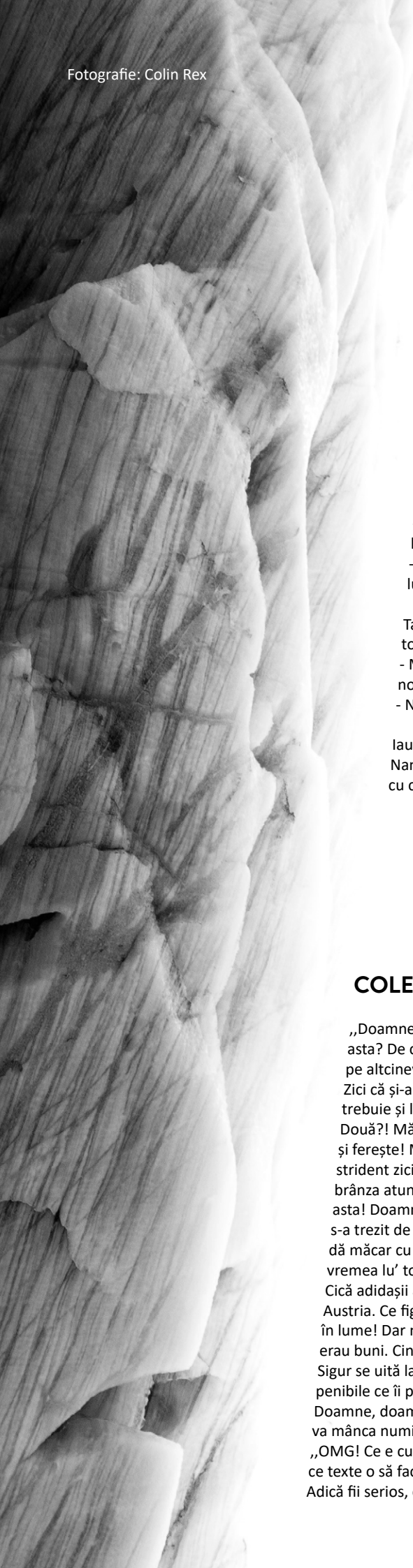
Stăteam la geam într-o zi ploioasă. Și cânta Imagine dragons... Și îmi era lene... de... TOT! Îmi era lene să mă ridic... Îmi era lene să schimb melodia... Îmi era lene!
,,De ce îmi e atât de lene? M-am spălat, da. M-am îmbrăcat, da. Am mâncat bine, da. Am schimbat lenjeria, da, am făcut și asta. Și atunci, care e explicația rațională a acestui fapt banal?” Și atunci mi-am dat seama că doare lenea! Iar acum vorbesc serios. Îți amorțesc toate celulele din corp. În acel moment mi-am propus să văd cum e să fii LENEȘ! Mă uitam pe geam pentru a-mi distrage atenția. Dar degeaba. Lenea mă cuprinde pe de-a-ntregul. Nu mai pot. Mă forțez. Nu trebuie să mișc nimic. Nici mâinile. Nici picioarele. Nici trunchiul. Nici capul. Nici ochii din cap. Realizez că nu mai respir. Aerul bate în capul pieptului spre eliberare. Așa cum vreau să ies din lene. Gata! Ori am murit ori am înfruntat lenea. Dar știu că am înfruntat-o. ,,Și totuși, de ce mi-a fost atât de lene?” Procedeul se repetă stârnit de un individ neghiob. Individul se întreabă din nou: ,,De ce mi-a fost atât de... STOP! Dacă mă mai întreb din nou, iar voi amorți. Și de ce îmi pasă? Ia să-mi nu-mi mai pese! Na, țâc!”
Iar individul nu s-a mai gândit și nu a mai amorțit. Așadar, lenea este o stare pe care individul o stârnește, individul o îndepărtează, iar oamenii leneși sunt cei care au rămas blocați în stare.

Raluca Ciucanu

FOIETAJE PENTRU TOATĂ LUMEA

Nu o să-l văd pe Victor cum vine acasă și pune cheile în cuier. Nici pe Laura cum toacă vinete. Nici pe Rebi cum dă cu mingea în perete. Vorbești despre un cuvânt lung. Seamănă cu „foietaj”.
Spui că urmează o perioadă de refacere. Eu sper să refaci foietaje cu mere. Zici că banii nu ne mai ajung. Eu sper doar să ne ajungă la toți foietaje.
Nu voi mai putea auzi vocea ta. Nu voi putea să te văd spălând vasele. Căldura unei îmbrățișări.
Susţii că încă nu sunt o persoană reală, că numai tu exişti. Dar eu sunt o persoană reală, tot aşa cum o firimitură de pâine este totuşi pâine adevărată.
Voi fi fetiţă. Voi avea părul blond şi ochii albaştri. Tu încă nu știi. E stabilit totul. Voi iubi florile.
Primul cuvânt pe care îl voi spune: MAMA.
Azi a început să-mi bată inima. De acum încolo ea va bate încetişor. După mulţi ani va obosi. Se va opri şi după aceea voi muri. Auzi ticăitul inimii mele? Unii vin pe lume bolnavi. Inima mea însă este puternică şi sănătoasă. Bate întruna: tic-tac, tic-tac. Tu mai mult taci. Mi se pare că vorbeşti mai mult despre foietaj, decât despre numele meu. Să ştii, mi-ar plăcea să mă cheme Cireşica.
Acum aproape că pot să văd. În jurul meu este întuneric. Când mă vei scoate pe lume, în jur vor fi soare şi flori. Și Victor. Și Laura. Și Rebi. Poate faci rost și de tata. Dar, mai mult decât orice, vreau să te văd pe tine.
Cum arăţi, mami?
- Anesteziați pacienta.

Maria Bucșea și Teodora Lia Zbanca

Fotografie: Colin Rex

PREA MULȚI PRUNI

Nesquick-ul a făcut pojghiță. Mama o să mă certe că nu l-am băut. Dacă ar vrea Nana să îl bea... Ce picioare slabe are... Aș vrea să mănânce și ea ca mine. Să nu se roage mama de ea. Mama are păr pe picioare. Eu nu am. Cred că de aia că stă mult la bancă îi crește. Și tata are păr pe picioare. Dacă îmi întorc capul înspre el, miroase a prune stricate și a pipi. Mă uit înapoi în Nesquick. Îmi e frig la fund. Dacă o rog pe Nana să îmi dea o pernă... Scot capul și o văd că plânge. Și mama plânge. Și tata are ochii roșii.

- Îi cumperi chiloți la handicapatul ăla, tu?
- Te rog, zi-mi unde ai pus cheile de la Chevrolet.
- Nu-ți zic. Ce nu-nțelegi? I le-am dat lui Călin. Te rup!

Tata a zis odată că o să ne încuie pe toate trei în casă și ne dă foc.
- Marci, te rog, să putem dormi la noapte. Zi-mi unde ai pus cheile.
- Nu-nțelegi că-s la Călin?

Iau o pernă de pe scaunul de lângă Nana. Mi-o pun sub fund. Lovesc cana cu cu cotul. Se varsă. Mama se apleacă. Nana mă apucă de braț. Are mâinile reci și unghii lungi, date cu roz. Mă duce sus și plânge.

- Să divorțeze naibii odată. Să se ducă dracului! Plânge tare și nu pot să o iau în brațe. Nu vreau să plece jos.
- Fă nani, că mâine mergi la grădi. Vin și eu după ce se culcă tata.

Nana pleacă fără să-mi dea pusi. Am o piatră în gât și nu îmi e somn. Vreau să merg înapoi să stau sub masă. Când eram mică, eu și Nana făceam în bucătărie cort. Mă lăsa să mă joc cu Patricia. Zicea că a primit-o din America de la mama lui Sanda. Povestea că atunci când o să crească mare, o să îi pună nume la fetița ei Patricia.

Tata urcă. Aud cum se ține de balustradă. Trântește ușa. Vreau să merg la baie, dar îmi e frică să nu sune parchetul.
Când Nana vine, mă fac că dorm.

- Știu că nu dormi.

Se bagă în pat lângă mine. Mă ia în brațe de la spate. Plânge în șoaptă. Mă întorc spre ea. O strâng.

- Te iubesc, Mari. Noapte bună.
- Nana?
- Ce-i?
- Unde-s cheile?
- Le-am găsit. Culcă-te.

Maria Bucșea

COLEGA DE CAMERĂ

,,Doamne ferește! De unde a picat și fetișcana asta? De ce a adus-o pe asta aici? Nu a avut pe altcineva? Doamne! Uite câte bagaje are! Zici că și-a adus și dulapul cu ea. Ce îi mai trebuie și la asta?! Un troler și două genți! Două?! Măi, dar nu stă o lună aici. Doamne și ferește! Machiajul! E e prea de tot! Așa strident zici că e țigancă. Dacă nu era albă ca brânza atunci mă juram că e țigancă. Generația asta! Doamne ferească! Părul ăla! Vai! Dar asta s-a trezit de pe bagaje și a venit aici?! Nu își dă măcar cu puțin fixativ? Doamne, ce era pe vremea lu' tovarășu Ceaușescu! Era mai bine! Cică adidașii ăia negrii de depresivi sunt din Austria. Ce figuri! Ni, la mucoasa asta neintrată în lume! Dar mai demult puteai să-ți iei de aici și erau buni. Cine știe ce fudulă e și puștoaica asta! Sigur se uită la seriale și citește cărți de dragoste penibile ce îi pun capul în nori mai rău decât era! Doamne, doamne! Pui să nu te mai văd! Sigur nu va mânca numic, scoaba!''

,,OMG! Ce e cu pensionara asta aici? LOL! Cine știe ce texte o să facă. Și de ce așa elegantă? Adică fii serios, cine vine în mijlocul pădurii cu pantaloni cu dungă, cu bluze elegante fine și cu bijuterii mari grandioase. Serios acuma! Doamna asta cât stă?! Are două genți minuscule și o geantă transparentă ca la mare! Cred că a greșit locul! Și părul, frate, aranjat, fixat, sigur dacă pui mâna e de sârmă. Oare e perucă? În sfârșit! Tocuri în pădure asta e peste toate! Cu siguranță tocurile alea se vor împlânta undeva. Uai, sper să nu fiu cu ea în cameră că înnebunesc! OMG!
Ce machiaj, oare s-a machiat? Păi, decât așa, „cică natural", mai bine pui, frate, culoare pe pleoape, nu așa. Nu știu ce caută asta aici! Sigur va mânca doar gătit de ea! Săraca, Viorica, nu avea pe cine să mai ia și ea!''

- Bună, Roxana! Ea este doamna Veronica.
- Îmi pare bine!
- Asemenea!
- Și noua ta colegă de cameră.
- Super, hai să te îmbrățișez, micuțo!
- Vai, sigur că ne vom întelege!

Viorica Macarie și Raluca Ciucanu

Eseu

FAMILIA – UN DAR NEPREȚUIT AL VIEȚII

Ce este de fapt familia? Ce reprezintă ea pentru fiecare dintre noi? O percepem cu toții la fel? Sunt întrebări pentru care, desigur, nu există un răspuns universal, unanim valabil.

Pentru marea majoritate dintre noi, familia reprezintă primele persoane din viața noastră, cele cu care avem primele interacțiuni de cum vedem lumina zilei, devenind pentru o perioadă tot universul nostru până la contactul cu persoanele din exteriorul căminului familial. Părinți, frați, surori, bunici... ei reprezintă membrii unei familii, dar doar în sensul cel mai simplist al acestui termen. De-a lungul timpului cu toții învățăm direct sau indirect, voit sau nevoit, adevăratul sens al cuvântului „familie”. Spectrul familial se lărgește în timp ce apar noi și noi prieteni sau cunoștințe, care pot da naștere unor relații foarte strânse și apropiate emoțional.

Mare majoritatea a arborilor își pierd la un moment dat frunzele. Făcând o analogie, poate puțin abstractă, și arborele genealogic își pierde în timp frunzele ruginii, altele noi înverzind ramurile. Membri ai familiei se nasc, membri ai familiei trec în neființă, acestea sunt consecințele inevitabile și nemiloase ale trecerii timpului. Probabil, fiecare dintre noi a pierdut la un moment dat pe cineva foarte apropiat, pe cineva care reprezenta o parte din sufletul său. Fie că vorbim despre rudă de sânge sau doar de un prieten deosebit, dispariția acestui lasă un gol imens în sufletul celor ce rămân.

Mereu am să port în suflet o părticică din ce înseamnă sau ce au însemnat părinții mei pentru mine. Pe lângă același sânge ce îl port în ale mele vene, preiau și duc mai departe existența lor prin educația și realizările mele viitoare.

Primul mers cu bicicleta, primele zile de naștere, precum și alte momente și mii și mii de clipe sunt strâns legate familie și de timpul petrecut în compania părinților. Toate acestea rămân în memoria noastră precum un album de amintiri, pe care din când în când, cu zâmbetul pe buze sau cu tristețe în suflet, îl mai răsfoim. Totuși, nu fiecare familie „funcționează” după aceleași reguli, nu în fiecare ai regăsi aceeași stare de spirit. Într-o familie, în care există armonie și înțelegere, cu siguranță se respectă principii fundamentale precum respectul reciproc între toți membrii săi, sinceritatea, și nu în ultimul rând, dragostea. Când toate acestea sau unele lipsesc cu desăvârșire, și armonia și fericirea din familie e pusă sub semnul întrebării.

Mulți dintre noi suntem norocoși, avem o familie, am simțit căldura acesteia, chiar dacă, uneori, unii dintre noi uităm să apreciem cu adevărat asta. În lumea aceasta însă, există milioane de suflete triste care nu au știut niciodată ce înseamnă o familie. Ei nu au avut cui sa ii spună mamă, și nici un tată care să le dea sfaturi și să le fie aproape când viața le-a fost cenușie. Pentru aceste persoane cel mai de preț cadou ar fi cineva care să îi iubească, să fie importanți și ei în viața cuiva. Singurul părinte pe care l-au avut vreodată a fost Dumnezeu, forța și speranța divină, care le ștergea lacrimile de pe obraji în serile în care se rugau pentru o viață mai bună, normală,... pentru o familie.

Încă de la primele rânduri scrise, zeci și zeci de imagini, amintiri, mi se succed prin minte. Subiectul abordat, „familia”, este cu adevărat un subiect sensibil pentru mine. Mereu am să port în suflet o părticică din ce înseamnă sau ce au însemnat părinții mei pentru mine. Pe lângă același sânge ce îl port în ale mele vene, preiau și duc mai departe existența lor prin educația și realizările mele viitoare. Oare ce poate fi mai frumos în viață decât o familie frumoasă și fericită? Sau, oare poți avea o viață frumoasă fără ca măcar pe o persoană din anturajul tău să nu o simți ca parte din sufletul tău? Eu cred că e imposibil. Cred că familia în care ne-am născut își pune o amprentă importantă asupra a ceea ce devenim în timp. Genetic moștenim trăsături de la ambii părinți, chiar și de la rudele mai îndepărtate puțin, însă atitudinea și relația pe care o au părinții cu noi ne definesc mai apoi caracterul, atitudinea și relațiile pe care le vom avea la rândul nostru cu alte persoane. Un capitol definitoriu din viața noastră, copilăria, este perioada pe care o petrecem cel mai apropiat de familia noastră, perioada în care singura grijă pe care o aveam era faptul că a venit seara și nu mai aveam timp de joacă, restul grijilor și responsabilităților căzând firește pe umerii celor dragi nouă. În timp, odată cu maturizarea, relația cu părinții, dar și responsabilitățile evoluează, se schimbă.

„Toate familiile fericite sunt la fel; fiecare familie nefericită este nefericită în propriul fel.” spune un frumos citat al scriitorului Lev Tolstoi, luat din romanul „Anna Karenina”. Fiecare familie este unică în felul ei. Este o mică lume a fiecărui membru, guvernată de propriile legi nescrise, în care întâmplari mărunte creează nespusă fericire, dar în care și problemele de zi cu zi îi tulbură existența.

Familia este un dar pe care il primim în această viață, depinde de noi dacă știm să apreciem acest lucru la valoarea la care i se cuvine, fie că suntem în ipostaza de copil sau cea de părinte. Morala creștină, care se bazează pe iubirea aproapelui este o conduită ideală pentru orice familie.

Bogdan Urzică

CONCEPTUL DE FRUMOS – O MANIFESTARE ESTETICĂ ŞI FILOSOFICĂ

Frumosul este un concept cu o evoluţie proprie care, inevitabil, şi-a schimbat înţelesul pe parcursul acestei evoluţii. Frumosul antic diferă de frumosul din modernitate, dar şi mai mult de ceea ce înţelegem noi azi prin *frumos*. Filosofia a dat fiinţă unei ramuri care studiază principiile generale ale artei şi frumosului, şi anume **estetica**, termen ce desemnează senzaţiile şi percepţiile. Estetica, un studiu al artei şi frumosului, este totodată o scenă a punctelor conflictuale, pe care evoluează teoriile despre *frumos* ale unor filosofi precum Platon, Aristotel, Kant, Hegel şi alţii.

Platon, cel care a dat cadrul general al esteticii şi autorul celebrei triade *Adevăr-Bine-Frumos*, aprecia frumuseţea adevărului şi a binelui mai mult decât frumuseţea estetică. În concepţia lui Platon, oamenii trebuie să se ghideze după principii etice pentru a avea contact cu Ideea de Bine. Frumosul, asociat înţelepciunii, virtuţii şi faptelor mari, este relativ şi este o consecinţă a admirării lucrurilor bune. Pentru Platon existau două lumi: una sensibilă, a materiei şi alta suprasensibilă, a Ideilor. În lumea Ideilor trăiesc lucrurile perfecte, eterne, nesupuse timpului, iar frumosul este o Idee. Ceea ce vedem nu e *frumosul* sau *binele*, ci un lucru frumos sau un lucru bun. Platon considera *frumos* ceva diferit faţă de ceea ce înţelegem noi azi. Astfel, formele, culorile şi muzica sunt doar fragmente din sfera largă a frumosului în care intră nu doar obiecte fizice, cum am fi tentaţi să credem, ci şi psihologice, sociale, caractere, virtuţi şi adevăruri. Astfel frumos devine orice provoacă admiraţie. Platon contura o teorie idealistă a frumosului şi considera că viaţa merită trăită pentru a contempla frumuseţea.

Deseori, mai ales azi, frumosul se confundă cu exemplul, dar Platon ne asigură că noi nu am luat niciodată contact cu Frumosul în sine, cu Binele sau Adevărul autentic, ci doar cu un lucru frumos, cu o formă a binelui sau adevărului. Noi nu avem capacitatea de a înţelege pe deplin aceste concepte şi le recunoştem în realitate în funcţie de experienţele şi cunoştinţele noastre, deseori lacunare. Să spunem că ceva este frumos poate deveni o afirmaţie banală şi superficială pentru că de multe ori nu vedem profunzimea conceptului.

Pentru Platon, arta are o funcţie educativă, ţine mai mult de meşteşug şi este o natură modificată, adaptată folosului omului. Platon vorbeşte separat despre arte care păstrează proporţiile şi culorile lucrurilor şi arte care le modifică, creând iluzii. Funcţia artei stă în abandonarea iluzionismului prin realizarea utilităţii morale, credea el. Frumosul, proprietate a realităţii, este o consecinţă a admirării lucrurilor bune, este transcendent şi inteligibil, nu sensibil. Considerăm *frumos* tot ceea ce ne sensibilizează într-un fel şi corespunde aşteptărilor noastre.

Aristotel preia şi dezvoltă teoriile lui Platon. Prin comparaţie, la Aristotel arta are un înţeles mai extins, e determinată de raţiune, cunoaştere şi înseamnă producere conştientă. Urmaşul lui Platon introduce încă un concept determinant, cel de *chatarsis*, conform căruia scopul artei e cel de a purifica emoţiile şi de a contribui la perfecţiunea morală. Aristotel defineşte scopul artei ca fiind determinat de *mimesis* şi *chatarsis*. Arta, dar al armoniei şi ritmului, e văzută autonom în raport cu legile morale şi naturale. Adevărul artistic e diferit de adevărul cognitiv. Pentru Aristotel, frumos e ceea ce e valoros în sine. Valoarea frumosului e intrinsecă, multiplă şi variabilă. Scopul artei la Aristotel este de a provoca plăcere intelectuală şi senzorială rezultată din recunoaşterea similitudinii cu realitatea.
În estetica medievală sentimentul sublimului rezultă din contemplarea frumosului transcendent. Estetica bizantină cultivă o atitudine religioasă dualistă faţă de lume şi vorbeşte despre o lume divină şi una terestră. Arta bizantină era mistică şi simbolică. Frumosul e atât fizic cât şi spiritual, iar conceptul, pus în relaţie cu conceptul de bine, înseamnă armonie, claritate şi toate atributele acestuia sunt divine.

În estetica Renaşterii importantă este culoarea pură, iar lumina este echivalentă divinităţii. Se reiau idei din estetica lui Platon şi îşi face intrarea Umanismul. Pentru **Alberti**, cel care a pus bazele perspectivei artistice, tabloul era ca o fereastră deschisă către lume, iar frumosul însemna perfecţiune formală. Forma este o construcţie subiectivă, iar lumea e prezentată subiectiv. În estetica lui Leonardo da Vinci arta devine filosofie şi serveşte la cunoaşterea lumii. **Leonardo** încerca să demonstreze că pictura este o artă liberă. În concepţia lui, artistul nu reflectă pur şi simplu lucrurile, ci dobândeşte o cunoaştere a lor. Arta, asemeni ştiinţei, reproduce şi cunoaşte realitatea, considera Leonardo.

În modernitate, estetica devine o teorie a sensibilităţii, o *aură* a operei, iar obiectul disciplinei e experienţa estetică. Estetica modernă se învârte în jurul formalismului, în cadrul căruia ceea ce este cel mai important în artă devine forma.

O altă concepţie ne-o dă **Kant**, care vorbeşte despre trei tipuri de judecăţi care ne guvernează raţiunea: judecăţi cognitive, care se referă la cunoaşterea pură, judecăţi morale şi judecăţi estetice, care se referă la o cunoaştere a lumii prin intermediul simţurilor, aşadar o cunoaştere mijlocită de artă. Kant discută în principal despre două tipuri de judecăţi estetice: *frumos* şi *sublim*. Pentru Kant, *frumosul* este facultatea de a judeca un obiect cu ajutorul unei plăceri sau neplăceri dezinteresate faţă de acel obiect. Kant e de părere că plăcerea estetică este universală, nu se întemeiază logic pe concept, ci pe sentiment, iar prin asta este subiectivă. Frumosul este o finalitate fără scop, credea Kant, şi e ceva ce place universal. Despre *sublim*, el crede că depăşeşte facultatea noastră subiectivă, este copleşitor pentru că în faţa sublimului avem un profund sentiment de inferioritate. Sublimul, ca şi frumosul, nu se află în obiectul pe care îl socotim astfel, ci în mintea celui care judecă şi este modul în care devenim conştienţi de limitele umane, considera Kant. Frumosul, subiectiv şi universal comunicabil, se găseşte în natură, iar arta e concepută şi judecată în funcţie de natura care a produs-o. Platon credea că sublime sunt doar *Ideile*, pentru că acestea nu pot fi reprezentate. Pentru **Nietzsche**, frumosul e frumos pentru că e trecător, nu e etern, iar noi suntem conştienţi de asta. Pentru **Hegel**, frumosul aduce în discuţie importanţa libertăţii imaginaţiei şi solicită unitatea dintre real şi metafizic. Hegel considera producţia artistică o activitate spirituală. El propune înţelegerea frumosului ca unitate a conţinutului şi formei operei. Opera de artă, creată pentru simţuri şi sentimente umane, devine superioară naturii pentru că înfăţişează idealuri divine. Dincolo de a imita natura, scopul artei e cel de a trezi sentimente, de a ne determina să reflectăm la diversitatea conţinuturilor vieţii. Hegel conturează în scrierile sale o entitate abstractă pe care o numeşte *Spiritul Absolut* şi care e forma ce înglobează toate conţinuturile posibile ale expresiei artistice, filosofice şi religioase. *Spiritual Absolut* este chiar forma divinităţii manifestată în artă, religie şi filosofie. Hegel mai este cunoscut şi pentru enunţul său despre *moartea artei*. Încă de pe atunci, Hegel şi apoi alţii vorbeau despre sfârşitul artei, despre faptul că arta şi-a atins demult apogeul şi aparţine trecutului. Tema *morţii artei* a fost mult dezbătută din modernitate încoace, sub diferite aspecte şi este încă o temă actuală, dar şi foarte controversată. Dar sentimentul că totul în artă a fost spus deja i-a încercat pe mulţi artişti şi teoreticieni ai artei secole la rând, acutizându-se în contemporaneitate, însă timpul a demonstrat mereu că lucrurile sunt departe de a sta astfel. Cum s-ar putea sfârşi arta atâta timp cât mai există pe lume imaginaţie şi creativitate umană? Cum s-ar putea sfârşi arta câtă vreme fiinţa umană nu va înceta să simtă nevoia de frumos? Aşa cum arăta Kant şi nu numai el, arta nu are nici o utilitate, ea nu este indispensabilă vieţii şi totuşi pe parcursul întregii noastre existenţe tânjim după *frumos* şi facem toate alegerile în funcţie de acest criteriu.

Cosmina Marcela Oltean

CÂNDVA, ODATĂ... AM FOST ȘI EU COPIL

Nimeni nu știe când începe și când se termină. Știm doar că ne trezim dintr-o dată oameni mari și ne tot amintim apoi ce frumos era și cât de fericiți eram în acel tărâm de poveste care nu se va mai întoarce niciodată… așa îmi spune mama, cel puțin!
Între copilăria generațiilor din anii '80 și cea de acum există o diferență uriașă. Este firesc, deoarece lumea este într-o continuă evoluție. Copiii de azi sunt evoluați, chiar foarte evoluați. Mie, fiind copil, îmi place să ascult poveștile bunicilor mei despre copilăriile lor și felul în care își petreceau zilele rând pe rând. Esența copilăriei lor era jocul, visul, libertatea, lipsa grijilor... copilăria trăita cu visuri și bucurii bazate pe jucării simple. Îmi povestea bunicul că în copilăria lui, copiii își foloseau imaginația pentru a face jocurile distractive. Se luptau cu zmeul cel rău și erau prietenii lui Harap-Alb. Nu era oare mai frumoasă decât copilăria celor de azi? Noi (copiii) trăim cu siguranță destul de diferit față de cum trăiau părinții noștri. Mama îmi povestea despre verile petrecute la bunici și teancul de cărți pe care i le punea mama ei în față, „ca să aibă ce face toată vara”. Bineînțeles că era un chin să citească, dorindu-și să fie cât mai mult alături de prieteni, să se scalde în gârlă, să alerge prin lunca din spatele casei, dar, până la urmă a acceptat, și în zilele ploioase de vară citea. „Copiii căpitanului Grand”, „Ion”, „Tom Sawyer”, „Amintiri din copilărie”, și alte cărți potrivite cu vârsta de atunci. Părinții mei au crescut cu poveștele bunicilor mei, într-o lume în care nu existau jocurile pe calculator, dar pierdeau ore în șir în spatele blocului, jucând „Rațele și vânătorii”, „Nouă pietre”, „Flori, fete sau băieți...” și câte și mai câte jocuri, care îi trimiteau seara la culcare fără să își dorească să mai mănânce. Nu aveau nici role, nici telefon mobil, pe atunci puține familii aveau cel mult un telefon fix. În schimb, aveau un mare respect pentru învățători și profesori. Credeau în Moș Crăciun, de fapt Gerilă, cum era numele lui mai demult, și abia așteptau să miroasă a portocale în casă, fiind singurul moment când vedeau aceste citrice. Ba mai mult, pentru a persista mirosul, punea cojile pe plita sobei. Hm, ia uite ce AIR WICK era atunci!

Acum, cel mai bun prieten al copiilor e calculatorul, prietenii copiilor de astăzi sunt virtuali. Și copiii de astăzi sunt fericiți cu ceea ce au, sunt și ei lipsiți de griji, au părinți care le împlinesc dorințele în limita posibilităților, dar stau să mă gândesc cât de reală e această fericire. Lucrurile s-au schimbat foarte mult față de anii '80-'90. Pe atunci se bucurau de o portocală sau o banană, acum le putem avea oricând la dispoziție. Copilăria din ziua de azi este trăită într-o lume a progresului tehnic.

Deși copilăria de ieri nu era una foarte bogată, le aducea multă bucurie prin lucrurile simple care existau.

Totul se prețuia altfel. Nu putem spune că cei mici de acum sunt nefericiți ori că nu se bucură de copilărie, însă văd cu tristețe lipsa unei preocupări pentru cărțile specifice vârstei lor, pentru joaca în aer liber, pentru dezvoltarea imaginației… pentru tot ce cred eu că înseamnă să fii o „sămânță” în această lume.
Sunt fericită că am o familie mai mult decat perfectă, o familie care e „solul” perfect în care eu pot crește, mama știind întotdeauna ce, cât, cum și unde vreau într-un moment anume. De ce? pentru că ea știe TOT, pentru că întotdeauna îmi spune: „cândva, odată… am fost și eu copil”.

Vivien Miklos

Ilustrație: Yudina Anna

ȘOAPTELE TRECUTULUI

Trecutul este uşa viitorului? Sau poate e o verigă din lanţul pe care îl reprezintă viața noastră! Ar fi interesant să încerc să definesc trecutul cu tot ce cred eu… și alții despre acest pachet întreg de amintiri, amintiri care sunt ca drojdia în aluatul trecutului.

Trecutul este aceea parte a prezentului care se reflectă în viitor.

Trecutul este cel care ne defineşte, ne face să fim ceea ce suntem azi.

Trecutul este inevitabil parte a prezentului. În fiecare zi, prezentul devine trecut, iar viitorul devine prezent făcând viitorul o oglindă a prezentului şi a trecutului laolaltă. Pentru oamenii mari, trecutul are și iz de copilărie, pentru mine trecutul nu există… eu încă trăiesc această poveste numită „copilărie”. Pentru mine trecut înseamnă maxim săptamâna trecută când am luat un 7 la biologie, lucru care m-a întristat… sau mai poate fi mirosul cozonacului care îmi aduce aminte de bunica mea, cozonac care pentru mine e ca un fel de medicament pentru suflet în zilele mai puțin vesele, căci da, am și eu zile mai puțin vesele pentru că sunt și eu un om… bine! omuleț!

Trecutul e ceva ce nu poţi schimba, fie că eşti sărac sau bogat, fie că eşti tânăr sau bătrân, trecutul se scrie odată cu destinul tău.

Trecutul e cel ce oferă amintiri.

Trecutul e cel care te mână zi de zi să îţi faci un viitor mai bun.

Trecutul e cel care îţi arată greşelile, numără clipele frumoase, astfel putem să învăţăm din greşelile făcute în trecut şi să le evităm. Prezentul şi viitorul nu pot exista decât în relaţie cu trecutul. De multe ori auzim spunându-se că „istoria se repetă”. Cunoaşterea istoriei ne permite să ne raportăm la trecut, să înţelegem evoluţia fenomenelor. Istoria are un rol important în dezvoltarea unui popor. Se spune că fără trecut nu poate exista nici viitor. Istoria este o carte a vieţii, a înţelepciunii pe care dacă o recitim ne îmbogăţim bagajul intelectual cu o experienţă deosebită. Istoria, trecutul comun, definesc o comunitate şi creează unitatea în gânduri si simţiri. Istoria, trecutul, este o adevărată carte de morală. Nu trebuie să ignorăm trecutul, deoarece el ne deschide ochii pentru a lumina drumul spre viitor.

„Trecutul este cel mai bun profet al viitorului”, a spus Lord Byron, iar eu spun că trecutul mereu ne șoptește si ne picură în minte momentele care pot sau nu să ne schimbe viața.

Norbert Lado

Cronică literară

PLĂCEREA LECTURII

„***Forța trecutului***” – de Sandro Veronesi, roman distins în anul 2000 cu Premiul Viareggio-Repaci și „Premiul Campiello”.

Citeam zilele trecute un roman al italianului **Sandro Veronesi**, intitulat „***Forța trecutului***” și mă întrebam câți dintre pasionații de lectură cunosc această carte fascinantă.

Apărută cu câțiva ani în urmă la editura „**Rao Contemporan**” și distinsă cu premiile „***Viareggio-Repaci***” și „***Campiello***” cartea de buzunar la care fac referire se remarcă prin câteva caracteristici care o recomandă fără drept de apel.

Care ar fi acestea? În primul rând se adresează deopotrivă celor vârstnici, cât și celor mai tineri, prin problematica abordată. Căci toți ne întrebăm, în mod firesc de altfel, dacă ne cunoaștem cu adevărat sau dacă îi cunoaștem pe semenii noștri? Dacă ne înțelegem sentimentele și acceptăm că în viața fiecăruia există și zone de umbră, secrete mai mari sau mai mici pe care ar trebui să ni le asumăm? Așadar este eterna problemă a destinului, corelată cu problematica autocunoașterii.

În al doilea rând romanul poate fi acceptat ca o lucrare canonică, deopotrivă modernă prin capacitatea introspecției, interferența stilurilor și tehnica regizorală.

Să mai adăugăm descriptivismul, forța reflecției și naturaleţea curgerii narațiunii, pentru a avea o lectură confortabilă și instructivă. Deloc neglijabilă este și traducerea ireproșabilă a Dianei Turculeţ care, cu talent, știe să transpună subtilitățile limbii literare italiene în varianta românească. Micul roman de buzunar, cu puţin peste 200 de pagini are suficiente resurse ca să susţină o atenţie sporită.

Cititorul poate astfel reflecta asupra sinelui, alături de eroul în jurul căruia se ţese acţiunea = scriitorul pentru copii Gianni Orzan. Peronajul nostru (care ar putea fi autorul însuşi sau totul e doar ficţiune) este un contemporan care trăieşte la Roma împreună cu soţia Anna şi fiul lor Franceschino.

Om liniştit, lipsit de complexe, vieţuieşte fericit (sau cel puţin aşa crede el) câştigând din scrierea cărţilor pentru copii.

În mintea eroului bântuie cuvintele tatălui său cu care nu s-a înţeles niciodată şi care între timp murise: „Niciodată să nu ai încredere în cei care poartă cămaşă cu mânecă scurtă pe sub haină”. Nu-şi dădea seama pe atunci că tocmai un asemenea om îi va schimba întreaga concepţie de viaţă, în ciuda avertismentului tatălui său.

Romanul începe firesc, fiind parcă o invitaţie la o reconfortantă lectură. Întorcându-se la Roma, după ce participase undeva în provincie, la o lansare a cărţii sale pentru copii „Noile aventuri ale lui Pizzaro Pizza” şi primise „Premiul Giamburresca”, eroul Gianni Orzant caută o maşină care să-l ducă acasă.

Este abordat de un taximetrist ciudat, trecut bine de 60 de ani, care avea toate semnalmentele unui om în care nu trebuie să ai încredere, conform codului tatălui scriitorului.

Bărbatul ştia multe amănunte despre familia lui Orzan şi-i mărturiseşte că în timpul vieţii sale, tatăl scriitorului avusese de fapt o identitate falsă. El n-a fost un general creştin-democrat şi bogat, prieten cu marii politicieni ai vremii (vorbim despre Italia anilor 1970), aşa cum ştiuse toată lumea, ci fusese un spion rus aflat în serviciul K.G.B.-ului. Taximetristul însuşi fusese şi el un spion şi a rămas singurul prieten al tatălui scriitorului, cunoscând toate

secretele apropiaţilor săi. Ştirea l-a uluit pe scriitor, dar l-a şi speriat, mai ales că ciudatul personaj avea asupra sa un pistol.

Neîncrezător şi profund zdruncinat, Gianni îşi duce familia departe de Roma, temându-se pentru viaţa soţiei Anna şi a fiului Franceschino, apoi se întoarce pentru a se confrunta cu intrusul din viaţa sa. Din acea zi, eroul trăieşte o adevărată dramă, căci dezvăluirile străinului îi vor nărui încrederea în sine. Forţa trecutului trece ca un tăvălug peste certitudinile pe care le-a sădit în jurul familiei sale şi simte cum întregul său univers se destramă.

Puţin câte puţin se raportează la acel trecut, creditând spusele străinului Gianni Bogliasco (în realitate Gianni Constante). Viaţa eroului Orzan primeşte alte dimensiuni şi trăieşte expierenţe pe care nu le-ar fi bănuit pe măsură ce dă crezare spuselor ciudatului străin.

Află, de pildă, că mama lui a avut cunoştinţă despre viaţa dublă a soţului ei, dar a tăinuit acest lucru. Mai conştientizează că soţia lui Anna, în care a avut o încredere oarbă, de fapt îl înşelase.

El însuşi, deşi se credea un puritan şi un familist convins, va avea o aventură amoroasă şi în urma unui accident de maşină, care se produce din vina lui, era pe punctul de a muri.

Va fi salvat însă, culmea ironiei, de acelaşi personaj ciudat în care nu avea încredere şi care se declarase prieten al tatălui şi apoi al scriitorului însuşi. După ce zace în comă la spital, eroul Gianni Orzan îşi revine şi în sfârşit îşi acceptă noua identitate împovărată de secretele trecutului.

Îşi iartă mama, care nu i-a spus adevărul, pentru a-şi proteja fiul, o iartă pe soţia infidelă, îl iartă până şi pe străinul care i-a bulversat existenţa prin mărturisirile sale aiuritoare. Înţelege că viaţa trebuie să meargă mai departe fiindcă „şi dacă suntem la pământ ştim să ne ridicăm şi dacă facem rău ştim să ne iertăm şi... ceea ce s-a întâmplat va fi faţa noastră pe care nimeni nu va putea s-o învingă”.

Eroul va mai realiza că este diferit faţă de ceea ce ştia despre sine, cu un tată diferit (iată, de fapt era un spion rus), cu o mamă deosebită, cu o mare capacitate de conservare, cu o soţie deosebită (căci s-a dovedit că poate să înşele). Concluziile sunt mai mult evidente: în viaţă nimic nu trebuie privit la modul absolut, ci totul stă sub semnul relativităţii, adeseori neprevăzutul schimbă destine, opţiuni, atitudini.

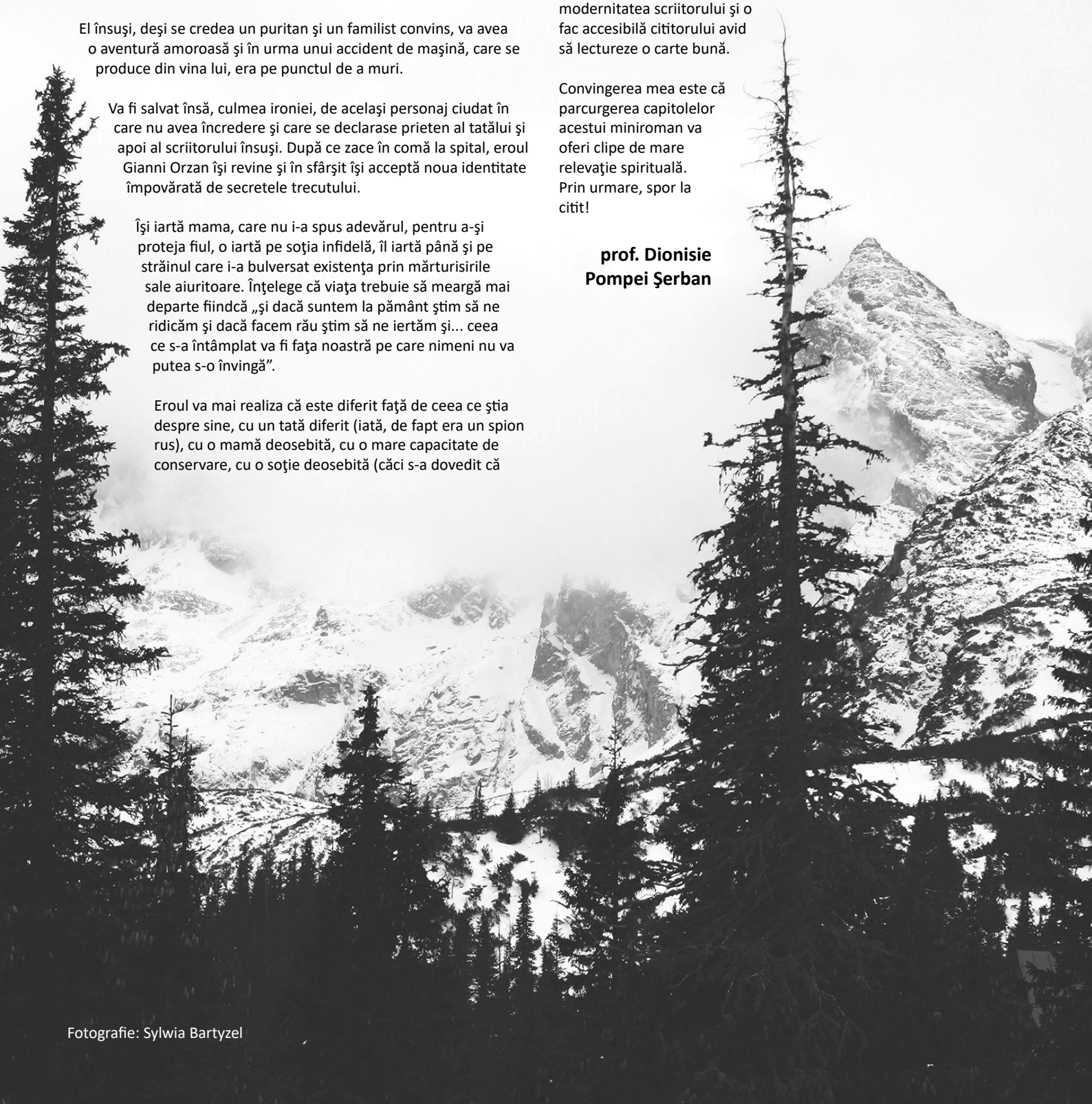
Trecutul ne marchează necondiţionat, dar trebuie să avem puterea de a merge mai departe, privind mai mult înainte şi acceptându-ne prezentul. O frântură a gândirii scriitorului este asemenea unei axiome călăuzitoare şi o reţinem ca atare: „nu ştie nimeni cum suntem cu adevărat, fiindcă ţinem ascuns, iar dacă nu ţinem ascuns în mod voit, o facem în mod inconştient.”

Cartea poate fi citită de oricine, fie că doreşte să se relaxeze, fie că vrea să cunoască noi experienţe de viaţă.

Elementele de real (vezi frânturi din viaţa unui scriitor) peste care se suprapune fabulaţia (pasaje din romanul pentru copii „Noile aventuri ale lui Pizzano Pizza”) sporesc modernitatea scriitorului şi o fac accesibilă cititorului avid să lectureze o carte bună.

Convingerea mea este că parcurgerea capitolelor acestui miniroman va oferi clipe de mare relevaţie spirituală. Prin urmare, spor la citit!

prof. Dionisie Pompei Şerban

Fotografie: Sylwia Bartyzel

Traducere

FILOSOFIA, ÎNTRE SERIOZITATE ȘI ANECDOTIC (II)

Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831) este unul dintre titanii filosofiei clasice germane, reprezentant al idealismului filosofic. Sistemul său filosofic dă întâietate conceptului de libertate, de liber arbitru al ființei umane. De aceea, progresul individului și al societății pe parcursul istoriei este realizabil prin cunoaștere și se manifestă în cadrul statului. Este vorba de o cunoaștere a Absolutului, a legăturii între om, natură, societate și divinitate.

Lucrarea sa fundamentală apare în 1807 și se intitulează **Fenomenologia spiritului [Phänomenologie des Geistes]**; pentru **Hegel** fenomenologia este „știința experienței conștiinței", iar filosoful pune mereu problema opoziției între obiectul brut, natural și conștiință. Acesteia i se adaugă **Știința logicii** (1812-1816), **Bazele filosofiei dreptului** (1819), **Enciclopedia științelor filosofice** (1817-1830). Domeniul artisticului trece în prim-plan în scrierea **Prelegeri de estetică [Vorlesungen über die Äestetik]** (1817-1829).

Ne-am putea aștepta ca un asemenea gânditor să se oprească la argumente extrem de puternice, „serioase", în tratarea diferenței dintre creațiile naturii și creațiile artistice umane și a nevoii omului de a modifica natura prin mijloacele artisticului. Însă **Hegel** se oprește în argumentare la manifestări simple, infantile sau la cele ale civilizațiilor primitive, precum tatuajul sau deformarea corpului uman, pe care le considera, probabil, mai percutante și mai pitorești.

De notat și faptul că la **Hegel** apare și ideea că arta s-ar înrudi cu jocul, de care însă filosoful german se delimitează, considerându-l inferior actului artistic. Legătura dintre artă și joc va fi reluată peste un secol de **Johan Huizinga** în celebrul său eseu **Homo ludens** (1938), în care filiația joc-act artistic este reconsiderată într-un mod pozitiv.

HEGEL
Tatuajul

O a treia remarcă pe care am putea-o formula se referă la valoarea relativă a produselor artei și a celor ale naturii. O lucrare de artă, se spune, fiind o înfăptuire umană, este inferioară plăsmuirilor naturii. Bineînțeles, o creație artistică nu este înzestrată cu vreun sentiment, nu este plină de viață, este cu totul o aparență, pe când creațiile naturii sunt niște realizări pline de vitalitate. Și, prin urmare, creațiile naturii, fiind lucrarea lui Dumnezeu, ar fi superioare celor de artă, care sunt produse omenești. În ceea ce privește această opoziție, trebuie cu siguranță să recunoaștem că în calitatea sa de obiect, opera de artă este lipsită de viață, de viață exterioară și, în consecință, poate fi considerată drept un lucru inert. Ceea ce este cu adevărat viu prezintă o organizare a cărei finalitate pătrunde până la cele mai neînsemnate detalii, pe când opera de artă nu prezintă o aparență de viață decât la suprafață, iar în interior ea rămâne doar piatră, lemn sau pânză obișnuită ori, precum în poezie, niște reprezentări transpuse în cuvinte și în discurs. Însă, prin aspectul său de lucru, de obiect, opera de artă nu este - cu siguranță - o operă de artă: ea nu devine operă de artă decât ca spiritualitate, în masura în care ea a primit botezul sufletului și reprezintă ceva care participă la sfera spiritului, care s-a armonizat cu spiritualul.

Așadar, opera de artă se naște din spirit și există pentru spirit, iar superioritatea sa constă în aceea că, dacă produsul natural este unul înzestrat cu viață, el este perisabil, în vreme ce opera de artă este o creație care durează. Durata prezintă un interes mai mare. Evenimentele se manifestă, dar îndată ce s-au manifestat, ele se estompează; creația artistică le conferă durabilitate, le reprezintă în adevăratul lor etern. Interesul uman, valoarea spirituală a unui eveniment, a unui caracter individual, a unei acțiuni, în evoluția și în efectele lor sunt însușite de opera de artă care le face să iasă în evidență într-un mod mai pur și mai transparent decât în realitatea obișnuită, nonartistică. Din această cauză opera de artă este superioară oricărui rezultat al acțiunii naturii, care n-a parcurs aceast drum spiritual. De aceea sentimentul și ideea care, în pictură, au inspirat un peisaj îi conferă unei opere a spiritului situarea pe o treaptă mai elevată decât cea a peisajului așa cum există el în natură. Tot ceea ce provine din spirit este superior la ceea ce există în stare naturală. Și, în plus, să nu uităm că nicio existență în stare naturală nu reprezintă idealurile divine pe care numai operele de artă sunt capabile să le exprime.

De o manieră generală, sufletul este superior naturii, iar acesta îi înapoiază lui Dumnezeu mai multă cinstire prin creațiile spirituale decât produsele naturale. Antinomia care s-ar dori stabilită între divin și uman provine, pe de o parte, dintr-o neînțelegere conform căreia n-ar exista sacru în om, Dumnezeu nemanifestându-se decât în natură. În spirit, divinul se manifestă sub formă de conștiință și prin intermediul conștiinței. În natură, divinul străbate de asemenea un mediu, dar acest mediu este unul exterior, un mediu sensibil care, ca atare, este deja inferior conștiinței. În opera de artă, deci, sacrul este generat de un mediu superior nelimitat. În natură, existența exterioară constituie o reprezentare cu mult mai puțin potrivită a sacrului decât reprezentarea artistică. Această neînțelegere, după care opera de artă ar fi numai o creație omenească, trebuie să fie înlăturată. Dumnezeu intervine în ființa umană într-un fel mult mai potrivit cu adevărul decât pe terenul spațiului natural pur.

Însă în acest moment se ridică o chestiune esențială: din ce cauză omul creează opere de artă? Cel dintâi răspuns care ne poate veni în minte este că el face acest lucru printr-o simplă joacă și că operele artistice sunt rezultatele accidentale ale acestui joc. Or, jocul este o preocupare la care nimeni nu ne obligă să i ne dedicăm și suntem liberi să-l întrerupem după bunul plac, căci există alte mijloace, și cu mult mai propice, de a obține ceea ce obținem prin artă și că există preocupări mult mai înalte și mult mai importante, pe care nu ar ști cum să le satisfacă. Vom discuta mai departe despre nevoia de artistic, în sensul concret al cuvântului. Ea decurge din anumite concepții generale și precise, precum și din religie. Problema este, așadar, mai concretă decât răspunsul pe care am putea să-l dăm noi aici. Să spunem doar cele ce urmează.

Universalitatea nevoii de artă nu depinde de altceva decât de faptul că omul este o ființă gânditoare și înzestrată cu conștiință. Deoarece este înzestrat cu conștiință, omul trebuie să se pună față în față cu ceea ce este, cu ceea ce el este într-un mod general, și să facă din aceasta un obiect în sine. Obiectele naturii se mulțumesc doar să fie, ele sunt simple, nu există decât o singură dată, dar omul, în calitate de conștiință, se dedublează: el există o dată, dar pentru el însuși. El pune înaintea sa ceea ce el însuși este; el se contemplă, se reprezintă pe sine însuși. Trebuie, așadar, să căutăm nevoia generală care incită în gândirea omului o operă de artă, întrucât opera de artă este un mijloc cu ajutorul căruia omul exteriorizează ceea ce el este.

Această conștiință de sine, omul o obține în două feluri: la modul teoretic, conștientizând ceea ce el este în adâncul său, toate tribulațiile sufletului său, toate nuanțele sentimentelor sale, căutând să se reprezinte pe sine însuși, așa cum se descoperă prin gândire și să se recunoască în această reprezentare pe care și-o oferă propriei priviri. Dar omul este angajat, de asemenea, în niște raporturi practice cu lumea exterioară, iar din aceste raporturi se naște, de

asemenea, nevoia de a transforma această lume, după imaginea lui, în măsura în care el face parte din aceasta, imprimându-i sigiliul personal. Iar el face aceasta și pentru a se recunoaște pe sine în forma lucrurilor, pentru a se bucura de sine însuși ca de o realitate exterioară. Observăm deja această tendință în cele dintâi impulsuri ale copilului: el dorește să vadă acte ale căror autor este el însuși, iar dacă aruncă pietre în apă, face acest lucru spre a vedea acele cercuri care se formează și care sunt creația sa, în care el se regăsește ca un reflex al sinelui. Aceasta se observă în numeroase situații și sub cele mai diferite forme, culminând cu acest tip de reproducere a ființei umane care este o operă de artă. Prin intermediul obiectelor exterioare, omul caută să se regăsească pe sine. Acesta nu se mulțumește să rămână el însuși, așa cum este: el se acoperă cu podoabe. Primitivul execută incizii ale buzelor, ale urechilor sale; el se tatuează. Toate aceste aberații, oricât ar fi de barbare, absurde și contrarii bunului gust, deformante și chiar periculoase, precum chinul impus picioarelor femeilor chineze, nu au decât un scop: omul nu vrea să rămână așa cum l-a creat natura. La oamenii civilizați, tocmai prin intermediul culturii spirituale omul caută să înalțe propria-i valoare, întrucât numai în cazul oamenilor civilizați schimbările de formă, de comportament și a tuturor celorlalte aspecte exterioare sunt niște rezultate ale culturii spirituale.

Așadar, nevoia generalizată de artă prezintă un aspect rațional, întrucât omul, în calitatea sa de conștiință, se exteriorizează, se dedublează, se oferă propriei contemplații și celei a celorlalți. Prin opera de artă, omul care îi este autor, caută să exprime conștiința de sine. Este o necesitate uriașă care decurge din chiar caracterul rațional al omului, izvor și cauză pentru artă, ca și pentru orice activitate și pentru orice cunoaștere.

Hegel

«Din ce cauză omul creează opere de artă?» Această chestiune pe care o ridică aici Hegel canalizează filosofia de la examinarea operelor la estimarea rațiunii lor de a fi. În plus, ea îngăduie constituirea conceptului de «Artă» reducând diversitatea produselor artistice la un principiu unic, depozitar al unității și în același timp al motivației lor de a exista. Ce legătură se află, de pildă, între lucrări atât de diferite precum **Abația cisterciană** din Thoronet (1), **Încoronarea cu spini** a lui Tițian, care se găsește la Münich (2), **Bijuteriile** lui Baudelaire (3), **Toamna** lui Vivaldi (4), **Othello** al lui Shakespeare (5) și **Crima era aproape perfectă** de Hitchcock (6)? Dacă, dincolo de diferențele specifice, aceste lucrări țin în aceeași măsură de categoria Artei, aceasta constă în faptul că ele exprimă, toate, aceeași nevoie de «a transforma lumea». Omul nu este un obiect printre alte obiecte, ci o existență înzestrată cu conștiință. Or, conștiința umană se manifestă în primul rând drept o conștiință practică. Într-adevăr, omul devine conștient de sine însuși prin intermediul creațiilor cărora le dă naștere și în care se recunoaște. Spre deosebire de un obiect natural, o operă de artă nu este dată aprioric, ci elaborată. Omul proiectează propria-i viață spirituală în lucrarea pe care o realizează și o creează după propria-i imagine. El și-o asumă în măsura în care aceasta încarnează exteriorizarea vieții sale interioare. *«Universalitatea nevoii de artă»* consonează cu natura, inoculându-i forma propriei subiectivități. În creația sa, omul *«regăsește un reflex al sinelui»*. El îi imprimă *«sigiliul său personal»*. Pietrele cioplite cu sobrietate ale Abației din Thoronet reflectă pacea interioară a călugărilor cistercieni. Culorile moderate ale ***Încoronării cu spini***, ca și mușchii destinși ai lui Cristos exprimă caracterul moral și interior al durerii sale. «*Această lume radiind de metal și de piatră»* pe care o evocă Baudelaire în ***Bijuteriile*** este o încarnare a lumii în care sălășluiește sufletul poetului. Vivaldi înțelege toamna drept anotimp al vânătorii, în care câinele, și odată cu el întreaga natură, se acomodează cu îndeletnicirea omului. Batista pe care Othello o oferă Desdemonei conține, în însăși derularea plină de intrigi, bănuielile care îi bântuie spiritul. Iar la Hitchcock, cadranul de ceas și soneria telefonului apar drept elemente complice ale intenției criminale a soțului. Omul nu îngăduie ca lucrurile să rămână așa cum se prezintă ele. Acesta le modifică pentru a le conferi o semnificație cu adevărat omenească. Activitatea de modificare, omul nu o imprimă doar asupra lucrurilor, ci - de asemenea - asupra sa însuși: *«El nu se mulțumește să rămână așa cum este: el se acoperă cu podoabe. Primitivul execută incizii ale buzelor, ale urechilor sale; el se tatuează.»* O practică precum tatuajul demonstrează în cazul omului nevoia acestuia de a se afirma în calitatea sa de om, adică *«de a nu rămâne așa cum l-a creat natura»*. Tatuajul (dar, de asemenea, pentru a ne opri la un exemplu actual, ceea ce se numește «piercing») îl conduce pe om la rațiunea lui de ființă gânditoare, care nu poate să se afirme pe sine însuși decât modelând în mod conștient atât universul care îl înconjoară, cât și propriul corp. Arta este această activitate care generează o lume denaturată, adică umanizată.

NOTE

1. Cistercienii erau membri ai unei congregații benedictine fondate în anul 1098 de **Robert de Molesme**, la Citeaux (lângă Dijon); aceștia au impus ca principii de viață sărăcia, izolarea, tăcerea și asceza. Thoronet este abație (mănăstire) cisteciană situată în satul Var, regiunea Provence-Alpes-Côte d'Azur, construită de călugării cistercieni între anii 1160 și 1230.
2. **Vecellio Tiziano** (1488/1450—1576), pictor italian oficial al Veneției. Elev al lui **G. Bellini** și **Giorgione**, va realiza compoziții în care exaltă frumusețea fizică, iar, mai târziu, sub influența lui Michelangelo, va crea opere complexe și pline de dramatism. Principalele picturi: ***Amorul sacru și amorul profan, Tânărul cu mănușa, Francisc I, Carol al V-lea, Punerea în mormânt***. Tabloul ***Încoronarea cu spini*** este o pictură în ulei pe pânză (303 × 180 cm), din anii 1542-1543, păstrată la Muzeul Louvre (Paris). O replică a acesteia, alcătuită de pictor între 1572 și 1576, se află în muzeul Alte Pinakotek din Bavaria.
3. **Charles Baudelaire** (1821-1867) a fost poet („***Florile răului***"), estetician, critic literar și de artă franceză („***Arta romantică***"), inițiator al artei moderne. În poeziile sale, adunate în volum în 1857, **Baudelaire** surprinde tragismul condiției umane, dezgustul, spleen-ul, disperarea. Poemul ***Bijuteriile***, alături alte cinci (***Léthé, Celei prea vesele, Lesbos, Femei damnate*** și ***Metamorfozele vampirului***) va fi interzis, în același an, de cenzură, interdicție care va fi ridicată de-abia în 1949.
4. **Antonio Vivaldi** (1678-1741), compozitor și violonist preclasic italian. A fost autor de opere, oratorii, simfonii, concerti grossi, sonate etc., în care îmbină pitorescul descriptiv cu virtuozități instrumentale și cu echilibrul formelor pure. Ciclul ***Anotimpurile*** reflectă iubirea pentru natură a lui **Vivaldi** și a fost compus în anul 1723; este vorba de patru concerte pentru vioară. ***Toamna*** este anotimpul recoltelor, al căderii frunzelor redate de clavecin și al vânătorii, sportul preferat al epocii, marcat de o melodie jucăușă, în partea finală a concertului.
5. **William Shakespeare** (1564-1616) a fost cel mai important dramaturg englez, autor al unei opere dramatice incomparabile prin mulțimea și diversitatea socială și psihologică a personajelor, prin profunzimea reflecției filosofice și viziunea modernă asupra caracterului naturii umane, prin stilul de o rară poezie. În cele 37 de piese ale sale a introdus viața în teatru, amestecând tragicul cu burlescul, visul cu realitatea, înțelepciunea contemplativă cu bufoneria. Operele sale în toate cele trei specii dramatice de bază: drame (mai cu seamă de inspirație istorică), comedii (axate pe contradicția dintre aparență și realitate), tragedii (reflecții asupra problemelor esențiale ale condiției umane). Piesa ***Othello, maurul din Veneția*** a fost scrisă în 1603, fiind o radiografie a geloziei.
6. **Alfred Joseph Hitchcock** (1899-1980) a fost un cineast britanic. S-a stabilit, în 1940, în Statele Unite ale Americii. A fost un maestru al suspansului. Personajele sale sunt victime ale angoasei existențiale. Filme reprezentative: ***Femeia dispărută, Rebecca, Fascinație, Psihoză, Păsările.***

(**Estetica**, traducere din limba germană de S. Jankélévitch, Introducere, cap. II, secțiunea 1, § 2. Paris, Champs Flammarion, 1979.)

Selecția textului, traducerea, prezentarea și notele
prof. Alexandru Ciubîcă
Târgu-Mureș

EVENIMENTE CARE SE DESFĂȘOARĂ ÎN BIBLIOTECĂ

În perioada 19 decembrie 2017 - 7 februarie 2018, la sediul bibliotecii veţi putea vizita expoziția de măşti rezultată în urma Atelierului de creaţie din cadrul bibliotecii.
Participanţii: elevii de la Colegiul „Mihai Eminescu” Topliţa şi elevii de la Liceul Teoretic „O. C. Tăslăuanu” coordonaţi de Joandrea Maria Mirabela, Viorica Lazăr şi Berindei Adriana.

Contact

Vă așteptăm cu drag lucrările la adresa de e-mail: toplitera@yahoo.com

Să ne bucurăm de Noaptea Sfântă a naşterii Domnului nostru Iisus Hristos alături de cetele îngereşti, de Păstorii cei buni şi de Magii de la Răsăritul Lumii! Maica Domnului să vă umple tuturor sufletele de bucuria dumnezeiască!

Crăciun Fericit şi La Mulţi Ani!

VĂ UREAZĂ COLECTIVUL BIBLIOTECII MUNICIPALE GEORGE SBÂRCEA!

Echipa

CONSILIERI EDITORIALI
Călin Vlasie
Nicolae Băciuț
Lazăr Costel

REDACTOR-ȘEF
Viorica-Macrina Lazăr

EDITORI
Dionisie-Pompei Șerban
Luminița Csiki
Mihaela Ilisan
Mirela Laczko-Rusu
Ligia Cătinean
Cristina Coșarcă
Anca-Maria Hângan-Țifrea
Anda Elena Ianoși
Alexandru Ciubîcă
Doina Țifrea
Aurora Pașcan
Aurica Ujică
Andra Borș
Floarea Natea
Mariana Mureșan
Mirela Petruț
Mariana Ieremia

AUTORI
Maria-Ileana Tănase
Gheorghiță Colceriu
Gabriela Lupu
Lukreczia Niță
Alexandra Dobandi
Geta Lupoiu
Macrina Lazăr
Carolina Baldea
Marcu Miruna
Maria Galat
Iancu Cristoloveanu
Daniel Voica
Maria Bucșea
Raluca Ciucanu
Teodora Lia Zbanca
Viorica Macarie
Bogdan Urzică
Cosmina Marcela Oltean
Vivien Miklos
Norbert Lado
Dionisie Pompei Șerban
Alexandru Ciubîcă

CONCEPȚIE GRAFICĂ
Matheea Negruț

FOTOGRAFIE
Petar Petkovski
Carolyn V
Colin Rex
Sylwia Bartyzel
Gabriel Suciu

ILUSTRAȚII
Viorica Macarie
Yudina Anna

REALIZATOR
Biblioteca Municipală „George Sbârcea”

SPONSOR
Romaqua Group

ISSN 2537 - 1606
ISSN-L 2537 - 1606

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „GEORGE SBÂRCEA” · CENTRUL CULTURAL TOPLIȚA · Primăria TOPLIȚA · ROMAQUA GROUP · FUNDAȚIA MIRON CRISTEA